

Số: 717/SNN-TS
V/v hướng dẫn phòng, chống nắng nóng,
mưa lũ, lụt bão và giảm nhẹ thiên tai
trong nuôi trồng thủy sản năm 2021

Tuyên Quang, ngày 26 tháng 4 năm 2021

Kính gửi: Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố.

Theo dự báo của Trung tâm Khí tượng Thủy văn Trung ương, năm 2021 tình hình thời tiết có nhiều diễn biến phức tạp, khó lường. Để hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại có thể xảy ra trong nuôi trồng thủy sản, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đề nghị Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố chỉ đạo các cơ quan chuyên môn triển khai thực hiện một số nội dung sau:

1. Chỉ đạo các cơ quan chuyên môn hướng dẫn cho các tổ chức, cá nhân nuôi trồng thủy sản trên địa bàn quản lý thực hiện các biện pháp phòng, chống nắng nóng, mưa lũ, lụt bão cho thủy sản nuôi theo hướng dẫn của Sở Nông nghiệp và PTNT (có hướng dẫn tại phụ lục gửi kèm theo).

2. Thường xuyên cập nhật tình hình diễn biến thời tiết để kịp thời cảnh báo và hướng dẫn biện pháp phòng tránh cho các tổ chức, cá nhân nuôi trồng thủy sản.

3. Hướng dẫn thực hiện quy định về kê khai ban đầu và điều kiện hỗ trợ theo quy định tại Điều 4, Nghị định số 02/2017/NĐ-CP ngày 09/01/2017 của Chính phủ về cơ chế, chính sách hỗ trợ sản xuất nông nghiệp để khôi phục sản xuất vùng bị thiệt hại do thiên tai, dịch bệnh.

4. Đối với một số huyện thuộc khu vực hạ du các hồ thủy điện khi có lịch mở, đóng van xả nước vận hành nhà máy thủy điện cần kịp thời thông báo ngay đến các tổ chức, cá nhân nuôi trồng thủy sản trên địa bàn để chủ động phòng tránh, di dời đến địa điểm nuôi an toàn.

Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đề nghị Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố quan tâm, phối hợp chỉ đạo. Trong quá trình thực hiện nếu có khó khăn vướng mắc kịp thời báo cáo Sở Nông nghiệp và PTNT để phối hợp giải quyết./.

Nơi nhận:

- Như trên (Phối hợp);
- Giám đốc Sở (Báo cáo);
- Các Phó Giám đốc Sở;
- Báo Tuyên Quang
- Đài Phát thanh và Truyền hình | (P/h tuyên truyền);
- Phòng KH-TC;
- Chi cục Thủy sản
- Trung tâm Khuyến nông | (Thực hiện);
- Trung tâm Thủy sản
- Trang thông tin điện tử của Sở (Đăng tải);
- Lưu VT, CCTS.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Nguyễn Công Hàm

Phụ lục
HƯỚNG DẪN PHÒNG CHỐNG NẮNG NÓNG, LỤT BÃO VÀ GIẢM
NHE THIÊN TAI TRONG NUÔI TRỒNG THỦY SẢN

*(Kèm theo Văn bản số 717/SNN-TS ngày 26/4/2021 của Sở Nông nghiệp và
Phát triển nông thôn)*

I. Phòng chống nắng nóng

1. Đối với nuôi cá trong ao

- Có các giải pháp giữ mức nước trong ao nuôi, đảm bảo mức nước trong ao từ 1,5m trở lên. Thường xuyên sử dụng quạt hoặc máy bơm nước để tránh phân tầng nhiệt độ nước, tăng hàm lượng oxy hòa tan phù hợp với sinh trưởng và phát triển của thủy sản nuôi (nhất là vào sáng sớm và chiều tối). Thường xuyên giám sát môi trường, quan sát hoạt động của thủy sản nuôi. Khi có dấu hiệu bất thường, có ngay các biện pháp như bổ sung nước, tăng cường oxy cho ao nuôi.

- Căn cứ số lượng cá trong ao để cho cá ăn hợp lý, bổ sung vitamin C vào khẩu phần ăn hàng ngày với liều lượng từ 20-30mmg Vitamin C/1kg/ngày cá nuôi, cho ăn từ 1-2 đợt trong mùa nắng nóng, mỗi đợt cho ăn 7 ngày liên tục, trộn đều vào thức ăn cho cá ăn để tăng sức đề kháng.

- Vào những ngày nắng nóng trên 35°C chủ động giảm lượng thức ăn xuống còn 60-70% so với bình thường và cho cá ăn các loại thức ăn đảm bảo chất lượng.

- Cho cá ăn vào thời điểm mát trong ngày (sáng từ 7- 8h, chiều từ 17-18h); loại bỏ hết thức ăn thừa, cành, lá cây, (tôm, cá chết nếu có) ra khỏi ao nuôi.

- Cải thiện môi trường ao nuôi bằng cách tể nước vôi loãng liều lượng từ 1-2kg vôi bột/100m³ nước từ 3-5 ngày liên tục/2 đợt/tháng (thời điểm tể vôi vào sáng sớm hoặc chiều mát).

- Che phủ một phần diện tích ao nuôi (30% diện tích) để làm chỗ trú ẩn, tránh nắng nóng cho thủy sản nuôi bằng (bèo tây, lưới đen, dàn mướp, dàn bầu...).

- Đối với những ao nuôi môi trường bị ô nhiễm, đáy ao quá nhiều bùn bần sử dụng hóa chất BKC 80 với liều lượng theo chỉ dẫn ngoài bao bì của nhà sản xuất hoặc định kỳ 10-15 ngày một lần tể nước vôi loãng liều lượng 2kg/100m³; không xả thải, chất thải chăn nuôi, chất thải sinh hoạt và các chất thải khác xuống ao nuôi.

- Những ao nuôi thủy sản đã đạt cỡ thu hoạch cần chủ động thu tủa để giảm mật độ nuôi hoặc thu toàn bộ vào thời điểm thích hợp.

2. Đối với lồng nuôi

- Hạ sâu lồng nuôi để đảm bảo mực nước trong lồng nuôi >1,5 m.

- Bổ sung Vitamin C vào khẩu phần ăn hàng ngày với liều lượng từ 20-30mg Vitamin C/kg/ngày cá nuôi, cho ăn từ 1-2 đợt trong mùa nắng nóng, mỗi đợt cho ăn 7 ngày liên tục để tăng sức đề kháng bệnh và khả năng chống chịu nóng cho cá.

- Khi nhiệt độ nước > 35°C giảm lượng thức ăn xuống còn 60 -70% so với bình thường và cho cá ăn các loại thức ăn đảm bảo chất lượng.

II. Phòng chống mưa lũ, lụt bão

1. Đối với ao, hồ nuôi cá ở cost nước ≤ 25m đo tại thành phố Tuyên Quang

Những ao, đầm ở vùng thấp dưới cost nước ≤ 25 m phải chủ động thu hoạch sớm trước khi mưa lũ tràn về và có kế hoạch chuẩn bị giống để tiếp tục thả nuôi vụ sau vào tháng 9.

2. Đối với ao, hồ nuôi cá ở cost nước ≥ 25m đo tại thành phố Tuyên Quang

- Trước mùa mưa bão người nuôi cần phải kiểm tra lại bờ ao, cống ao nuôi và tu bổ lại cho chắc chắn đảm bảo giữ được nước, không rò rỉ. Cần phát quang cành, cây xung quanh bờ ao, để tránh cành lá rơi vào ao làm ô nhiễm ao nuôi và phòng tránh khi có gió lớn cây đổ có thể làm vỡ bờ ao làm thất thoát thủy sản nuôi.

- Đặt những ống xả tràn để xả nước khi nước trong ao quá lớn hoặc chủ động tháo nước trong ao; dọn sạch đặng cống để nước thoát nhanh. Những vùng diện tích nuôi lớn có thể cắm đặng hình chữ V để tăng diện tích thoát nước, giúp nước chảy nhanh, phòng nước tràn bờ cá sẽ đi theo ra ngoài.

- Chuẩn bị lưới, đặng chắn, dụng cụ, cuộc xẻng để gia cố sửa chữa hệ thống bờ ao, cống ao khi có tình huống xấu xảy ra. Đặt lưới chắn xung quanh bờ (độ cao 40-50cm, ghim sâu 20-30cm dưới mặt đất) nhằm giảm thất thoát gây thiệt hại sản xuất khi mưa lũ kéo dài.

- Đối với các hồ chứa của hộ gia đình cần phải nạo vét mương thoát, các cống xả và đập tràn phải kiểm tra và làm thêm đặng chắn 2 lớp, lớp bên trong chắn rác bản để nước thoát nhanh không bị tràn bờ, lớp bên ngoài để chắn cá không cho thủy sản nuôi thất thoát.

3. Đối với ruộng lúa kết hợp nuôi thủy sản

- Trước mùa mưa bão, để đảm bảo an toàn cho ruộng nuôi, cần gia cố, tu sửa ruộng nuôi và thời vụ nuôi hợp lý. Nếu tôm, cá đạt đến kích cỡ thương phẩm nên thu hoạch sớm.

- Ruộng nuôi phải có bờ bao chắc chắn không rò rỉ và cao hơn mực nước lũ cao nhất hàng năm tối thiểu 0,5m để vượt lũ, xung quanh ruộng nuôi phải bố trí nhiều cống thoát nước, tùy thuộc vào diện tích của ruộng nuôi để bố trí số lượng cho phù hợp, trên bờ ruộng cần có lưới vây xung quanh ruộng nuôi. Hàng ngày kiểm tra lưới để khắc phục trường hợp lưới rách hoặc nước chảy làm rỗng dưới chân lưới sẽ làm thủy sản nuôi thất thoát.

- Thường xuyên kiểm tra hệ thống cống, bờ vùng, đắp lại những nơi xung yếu chống nước tràn qua bờ. Dọn sạch đống cống, nạo vét mương rãnh để nước thoát nhanh để phòng tắc nước gây tràn bờ. Những vùng nuôi cá ruộng diện tích lớn có thể cắm khai thác cá bằng đống lưới hình chữ V, như vậy sẽ làm ngăn cản dòng chảy đồng thời giảm diện tích thoát nước. Cần chuẩn bị máy bơm nước để tiêu nước khi cần thiết.

4. Đối với nuôi cá lồng bè

- Khu vực thượng lưu các hồ thủy điện, di rời lồng/bè nuôi về nơi an toàn, tránh dòng chảy trực tiếp

- Đối với nuôi lồng bè trên sông, hồ phải kiểm tra lại lồng bè, tu sửa lại những nơi xung yếu bảo đảm lồng vững chắc (đối với lồng lưới cần phải có nắp đậy lồng để tránh thất thoát).

- Tăng cường vệ sinh lồng, lưới sạch sẽ, thông thoáng để thoát nước được nhanh. Kiểm tra lại lồng bè, gia cố lại hệ thống dây neo, phao lồng và di chuyển vào những nơi kín gió, có dòng chảy nhẹ để tránh gió bão gây vỡ lồng. Những nơi có dòng chảy lớn phải dùng những tấm sắt hàn thành hình mũi thuyền chắn phía trước khu lồng bè nuôi cá để ngăn bớt dòng chảy mạnh trực tiếp lên lồng nuôi, chắn rác mắc vào lồng cản trở lưu thông nước, gây thiếu oxy khu vực lồng nuôi và tránh bị cây gỗ lớn va đập.

- Đối với cá nuôi đạt kích cỡ thương phẩm cần khẩn trương thu hoạch trước mùa mưa, bão để giảm thiểu thiệt hại; đối với các lồng nuôi sử dụng lồng nuôi là lưới mà chưa thu hoạch được nên sử dụng mắt lưới thưa (tùy theo kích cỡ cá nuôi để chọn mắt lưới phù hợp) giảm áp lực của dòng chảy lên lồng nuôi.

5. Đối với công tác vệ sinh thú y

- Đối với nuôi trồng thủy sản trong các ao, hồ, đầm trước khi xuất hiện các cơn mưa lớn cần tiến hành rải vôi xung quanh bờ để hạn chế tình trạng phèn bị rửa trôi xuống ao, hồ nuôi làm ảnh hưởng đến sức khỏe tôm, cá nuôi; định kỳ bón vôi xử lý môi trường nước 15 ngày/lần với liều lượng 2kg/100m³ nước (hòa loãng vôi bột với nước và té đều khắp mặt ao, hồ).

- Đối với nuôi lồng, bè trên sông, hồ phải thường xuyên treo túi vôi với liều lượng 4kg/10m³ trước dòng chảy và các góc lồng nuôi để phòng bệnh cho cá, mỗi ngày giữ túi vôi 3-4 lần để vôi hòa tan đều trong môi trường; vệ sinh lồng bè theo định kỳ hàng tuần.

- Thường xuyên theo dõi sức khỏe của đàn cá nuôi nếu thấy có hiện tượng bất thường (như kém ăn, bơi lội chậm) thì có biện pháp xử lý kịp thời.

- Để tăng cường sức khỏe cho thủy sản nuôi cần phải cho các đối tượng thủy sản nuôi ăn thức ăn có độ đậm cao và tăng cường bổ sung vitamin C và các khoáng chất vào thức ăn để tăng sức đề kháng. Trong mùa mưa lũ cần phải chuẩn bị dự trữ đầy đủ thức ăn tinh và thức ăn xanh cho các đối tượng nuôi, đảm bảo về số lượng và chất lượng, đặc biệt thức ăn tinh không được ẩm mốc.

- Sau mưa lũ phải tiến hành kiểm tra chất lượng nước trong ao nuôi để có các biện pháp điều chỉnh phù hợp như: Bón vôi để ổn định môi trường nước, điều chỉnh màu nước hoặc có thể thay nước khi cần thiết.

6. Đối với khai thác thủy sản

Thường xuyên theo dõi, cập nhật diễn biến mực nước lũ trên các sông, hồ và tình hình mưa bão trên các phương tiện thông tin đại chúng. Khi có thông báo về các đợt bão, lũ các tổ chức, cá nhân không được ra sông, hồ khai thác thủy sản dưới mọi hình thức, đồng thời đưa tàu thuyền về nơi neo đậu an toàn để tránh thiệt hại về người và tài sản của các ngư dân ven sông, hồ.

7. Về công tác giống thủy sản

Đối với Trung tâm Thủy sản và các cơ sở sản xuất, kinh doanh giống thủy sản phải chủ động cập nhật diễn biến thời tiết để bảo vệ đàn cá bố mẹ và cá giống chú ý các giải pháp như giảm bớt mức nước trong ao, kiểm tra và tu sửa lại bờ, cống ao và đặng chắn, nạo vét các kênh mương để nước thoát nhanh. Chủ động chuẩn bị, dự trữ con giống để đáp ứng nhu cầu về giống thủy sản của nhân dân sau mùa mưa lũ.

8. Công tác dự phòng ứng cứu

- Thả nuôi đúng thời vụ và có kế hoạch thu hoạch sớm trước mùa mưa bão.

- Cần theo dõi thường xuyên thông báo diễn biến mực nước lũ trên các con sông, hồ chứa và tình hình mưa bão trên các phương tiện thông tin đại chúng để có biện pháp bảo vệ thủy sản nuôi một cách có hiệu quả.

- Kiểm tra và sửa chữa lại hệ thống điện để đảm bảo an toàn khi có gió bão. Các chòi canh, lồng nuôi cần được trang bị đèn pin, phao cứu sinh, chuẩn bị thuyền máy để hỗ trợ khi cần thiết. *Người nuôi thủy sản tuyệt đối không được ở lại trên các chòi canh, lồng bè nuôi khi có bão đổ bộ vào.*

- Nếu trường hợp xảy ra thiên tai, thiệt hại do thiên tai cần phải báo ngay cho chính quyền địa phương và các cơ quan chức năng nơi gần nhất để có biện pháp ứng cứu kịp thời.